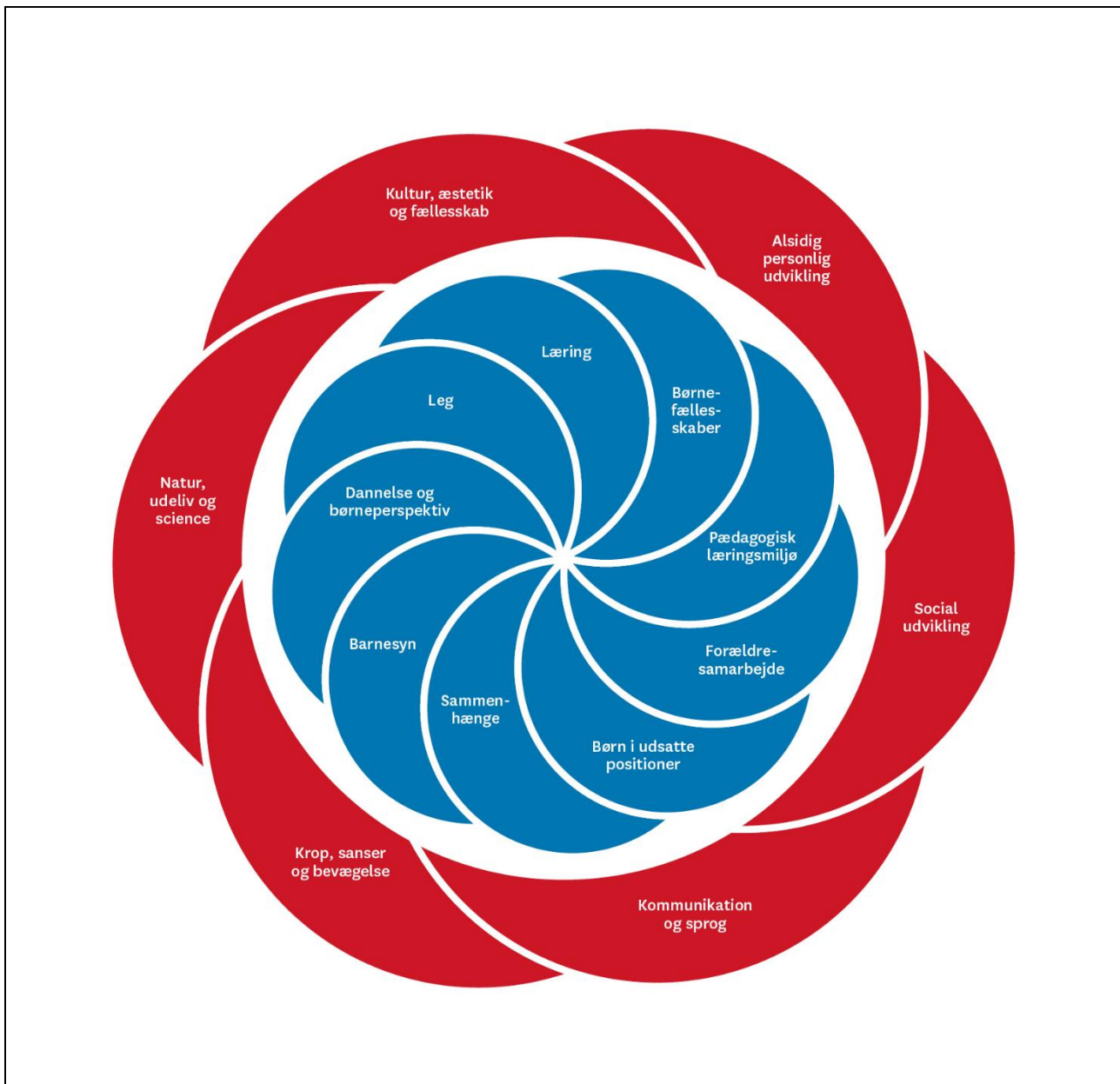

Lokal pædagogisk læreplan
For børnehaveteamet i Børnehuset Mælkevejen
For perioden juni 2022 – juli 2024

I Børnehuset Mælkevejen har vi valgt at organisere os i to personaleteams, et vuggestueteam for børn mellem 0-2 år og et børnehaveteam for børn fra 3 år til skolestart.

Vi har i mange af arbejds- og refleksionsprocesserne, i udarbejdelsen af nærværende pædagogiske læreplan, valgt at arbejde i vores teams da det gav bedst mening og har sikret at indholdet af vores pædagogiske læreplan er reflekteret i forhold til vores børns og børnegrupperes udviklingsniveauer, behov og kompetencer mv. og som samtidig er i overensstemmelse med dagtilbudsloven intention om at de pædagogiske læringsmiljøer, skal afspejle og tager højde for, at henholdsvis 0-2-årige børns og 3-5-årige børns behov og forudsætninger er væsensforskellige, og at det pædagogiske læringsmiljø derfor skal tilpasses og afspejle dette.

På den baggrund har vi således valgt at udarbejde to Lokale pædagogiske læreplaner, en for arbejdet i vuggestueteamet og en for arbejdet i børnehaveteamet.

Der vil dog naturligvis være store sammenfald i indholdet i de to læreplaner, og lige så naturligt også forskelle, som typisk kommer til udtryk, ved at vuggestueteamets pædagogiske læreplan er den grundlæggende, og børnehaveteamets pædagogiske læreplan bygger ovenpå og udvider grundlaget i takt med børnenes udvikling.

Nærværende Pædagogiske læreplan du læser her, er gældende for arbejdet i Børnehaven og beskriver børnehaveteamets pædagogiske praksis og refleksionerne bag denne.

Børnesyn

”Det at være barn har værdi i sig selv. Danske dagtilbud tager udgangspunkt i et børnesyn, hvor børn ikke alene skal forberedes på at blive voksne, men skal have et godt børneliv, hvor der er tid og ro til at være barn. Børn opfattes som kompetente og som aktive medskaber af egen læring og udvikling inden for rammer, som det pædagogiske personale er ansvarlige for. Børn skal opleve at have en demokratisk stemme, og deres bidrag er vigtige elementer i det pædagogiske arbejde. De skal udfordres, støttes og udvikle sig i gennem bl.a. legen og børneinitierede aktiviteter og i det enkelte barns eget tempo”.

I det følgende afsnit beskrives i kort form Børnehuset Mælkevejens børnehaveafdelings overordnet måde at forstå og arbejde med "Børnesynet" i vores pædagogiske praksis og eksempler på dette fra vores hverdag.

Børnesynet som er indskrevet i det nationale pædagogiske grundlag, anser vi som en meget tydelig værdisættelse af det unikke barn og barndommen i sig selv, med ret til kærlig omsorg og aktiv demokratisk deltagelse i fællesskaber.

Vi opfatter alle børn som unikke og som aktive medspillere i vores fællesskaber. Vi ser, lytter og inddrager børnene i alle dagens sammenhænge. Vi har positive forventninger til vores børn og mener, at alle børn har noget at bidrage med.

Vi er opmærksomme på, at alle børn **lærer, danner- og** udvikler sig optimalt i deres eget tempo. Vi arbejder derfor med at gøre børnene til aktive medskaber af egen læring og udvikling, med udgangspunkt i Vygotsky teori om barnets nærmeste "**Zone for læring/udvikling**". Vi møder barnet/børnene med tilpasset positive forventninger til dets/deres kompetencer og prioriterer tid og nærværende opmærksomhed til at understøtte deres udvikling af selvhjulpenhed, med udgangspunkt i tanken om; " Det vi ved barnet allerede selv kan, opmuntrer vi det til selv at klare, det som barnet er på vej til at kunne, støtter og guider vi det til at lykkes med at klare, mens vi hjælper det med det, som det ikke kan/det som ligger udenfor barnets nærmeste zone for læring endnu. Vi er i dialog med barnet i processerne og sætter ord på- og roser dem for deres aktive handlinger, engagement og mestringer, samt evt. kreative input.

Eks. I forbindelse med børnegrupperne morgensamling taler de bl.a. om dagens vejr og hvilket tøj, der mon passer bedst til dette, når de skal ud. Lidt senere en børnegruppe på vej ud på legepladsen og er nu i garderoben. Pædagogen taler igen med børnene om vejret og spørger dem hvilket tøj/overtøj, det vil være fornuftigt af tage på i dag.

De fleste børn tager derefter selv deres støvler og flyverdragt frem og tager først flyverdragten på og derefter støvlerne. Nogle klare ligeledes selv at tage bukserne udover støvlekanten, mens andre spørger om- og får hjælp af en kammerat eller en voksen til dette. Nogle børn har dog svært ved at holde det nødvendige fokus, til at kunne mestre de mange delprocesser, der er i denne påklædningssituation. En pædagog guider derfor en dreng der ikke selv kan helt endnu, trin for trin til selv at stikke først det ene ben og derefter det andet ben igennem buksebenene i flyverdragten, så rejser drengen sig op og forsøger selv at trække dragten op over numsen, men det driller ham og han bliver frustreret. Pædagogen vælger med en anerkendende bemærkning om, at det vist driller lidt i dag, at hjælpe drengen med at få trukket dragten op over numsen, og

guider ham videre til selv at stikke først den ene arm, så den anden arm igennem ærmerne. Drengen lykkes selv med at lyne lynlåsen og får med lidt guidning taget støvlerne på de rigtige fødder, han forsøger med opmuntring at trække bukserne ud over støvlerne og det lykkes med en hjælpende hånd fra pædagogen, som roser ham for hans gå på mod og alt det han klarede. Drengen rækker hånden frem og de giver hinanden en anerkendende highfive.

Vi inddrager børnesynet og børneperspektiver når vi sætter mål for-, reflektere over og planlægger såvel struktur, læringsmiljøer og aktiviteter. (Dvs. reflektere vores faglige viden i sammenhæng med vores observationer, oplevelser og samtaler med/ i relation til det enkelte barn og/eller børnegruppen).

I gennem en vel reflekteret **"Struktur kvalitet"**, stræber vi efter at skabe optimale rammer og indhold for det gode børneliv. Bl.a. gennem en velovervejede fast og genkendelig dagsstruktur, med tilpasset indhold, det vil bl.a. sige en vekselvirkning imellem børne- og voksen initierede aktiviteter og lege, samt rutine situationer, hvori der er indtænkt tid til- og opmærksomhed på at inkludere børnenes spontane input. Vi reflekterer således løbende over vores dagsrytmes fasthed (som bidrager til at skabe trykthed, gennem genkendelighed og forudsigelighed) kontra fleksibilitet (som bidrager til at skabe mulighed for at inddrage børnenes spontane input og hvor igennem, de sikres direkte medindflydelse), og justere mellem disse poler i vores praksis, i forhold til børnegruppens aktuelle behov.

Dannelse og børneperspektiv

"Børn skal høres og tages alvorligt. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformningen af dagligdagen og aktiviteterne. Med dannelse, menes en dybere form for læring, hvor barnet forankrer værdier og viden i egen personlighed, så det kan orientere sig i verden, som et hensynsfuldt, kritisk og demokratisk menneske. Personalet er ansvarlige for at invitere børn til at være aktivt deltagende i demokratiske sammenhænge i trygge pædagogiske læringsmiljøer, hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv".

I det følgende afsnit beskrives i kort form børnehaveafdelingens overordnede måde at arbejde med "Dannelse og demokrati" i et børneperspektiv, og eksempler på dette fra vores hverdag.

I børnehaveteamet tager vores pædagogiske arbejde i relation til børnene udgangspunkt i forståelsen om **"Zonen for nærmeste læring og udvikling"** (Vygotskij). Vi er således naturligt optaget af at optimere barnets dannelsesprocesser, i udviklingsfeltet mellem barnets kompetencer ved overgangen til børnehaven, frem til de kompetencer barnet forventes at have ved overgangen til skolelivet. Det vil sige, at vi bygger videre på det fundament, forældrene og vores kollegaer i vuggestueteamet har været medskaber af i relation til det enkelte barn.

På den baggrund har vi i Mælkevejen et særligt fokus på interne overgange mellem børnegrupper i børnehuset, samt i overgangen mellem børnehuset og skole.

I børnehaveafdelingen arbejder vi overordnet ud fra en begrebsforståelse af "Dannelse og demokrati", som at barnet lærer at forstå sig selv- og begå sig i samspil med andre.

Alle børn skal derfor sikres aktiv deltagelsesmulighed i børnefællesskaber dagen igennem, hvori vores læreplan sættes i spil, det være sig i rutine situationer og børne- og voksen initieret aktiviteter. Det er således igennem samspillene i børnefællesskaberne, barnet skal lære sig- at forankre emotionelle-, medmenneskelige og demokratiske kompetencer, samt selvforståelse. I børnehavegrupperne iscenesættes børnenes dannelsesprocesser igennem en vekselvirkning mellem yder- og indre styrede læringsprocesser. Dette afspejles i vores planlægning af dags- og uge struktur, en fast og genkendelig dagsrytme, der skaber tryghed (yderstyring), men som samtidig er bygget op med en vekselvirkning mellem rutiner, børne- og voksen initieret aktiviteter, og hvor vi i alle rutinesituationer og voksen initieret aktiviteter, indtænker et fagligt frirum/fleksibilitet, som gør det muligt for os at følge barnets/børnenes initiativer i konkrete situationer, indenfor rammen af aktivitetens formål.

I denne sammenhæng juster vi os i spændingsfeltet mellem det enkelte barn og børnegruppens behov, vi ser på det enkelte barn og børnegruppen og juster os i forhold til hvad vi fornemmer der er brug for i situationen, for i "nu'et" at sikre alle børn lige deltagelsesmuligheder. F.eks. støtter vi efter behov det enkelte barn, til at komme med initiativer og blive hørt i børnefællesskaberne. Og i andre situationer at lytte- og give plads til andres ideer (demokratisk). Vi er opmærksomme på at støtte/guide barnet/børnene i at komme til orde, lytte til andre og vente på tur, det kan bl.a. være i en samlingsstund, i forskellige former for lege, i en rutine situation, i garderoben eller i forbindelse med spisning mv.

I BH. teamet arbejder vi ligeledes ud fra en bevidsthed om, at demokratisk dannelse udvikles gennem sproget. Vi har således som voksne, sproglig opmærksomhed på hvordan vi indbyrdes taler om børnene, italesætter børnefællesskaberne og det enkelte barns deltagelse i disse, ligesom vi har fokus på os selv som rollemodeller. Både hvad angår vores verbale og nonverbale

sprogbrug og vores ansvar for, i vores samspil med børnene, at skabe- og vedligeholde et **positivt stemningsmiljø** i og omkring børnefællesskaberne.

Således observere og justere vi løbende vores pædagogiske læringsmiljøer ud fra hvad børnene viser og fortæller os. På den måde er vi bl.a. opmærksomme på at inddrage børneperspektiver i vores pædagogiske arbejde. Vi undersøger, skaber og er nysgerrige sammen med børnene.

Børnefællesskaber

”Børn leger, lærer og dannes i børnefællesskaber, og deres relationer til hinanden er afgørende, Det pædagogiske personale skaber rammerne for, at alle børn med deres forskellige forudsætninger deltager og oplever sig som en del af børnefællesskaberne. Dagtilbuddet skal skabe rum for, at børn kan etablere venskaber og fællesskaber på tværs af alder, køn og kultur. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så der er en balance mellem initiativer fra det enkelte barn og hensyn til fællesskabet. Forældre har et medansvar for at skabe et velfungerende børnefællesskab”.

I nærværende afsnit beskrives det kort hvordan vi i børnehaveteamet tænker om- og arbejder med ”Børnefællesskaber”.

Børns deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne, danner grundlag for- og er af afgørende betydning for barnets trivsel, læring, dannelse og udvikling.

Deltagelse i sunde og velfungerende fællesskaber, er grobund for **sund og positiv trivsel, læring, dannelse og udvikling**. Modsat er eksklusion fra børnefællesskaber eller deltagelse i fællesskaber med negativ og destruktiv kultur, stærkt belastende for barnets trivsel, udvikling af positiv selvfølelse og begrænsende for dets social læring, udvikling og dannelse.

Deltagelsesmuligheder i forskellige børnefællesskaber indtænkes derfor som et grundlæggende middel i **alle** dagens aktiviteter og lege således, at børnene får mulighed etablere og få erfaringer på tværs af alder, køn og kultur.

Vi er tydelige i vores udmøntning af vores fælles værdier (som med udgangspunkt i det nationale fælles pædagogiske grundlag, beskrives i nærværende lokale læreplan), bl.a. i forhold til hvordan vi taler til- og om hinanden, giver plads- og tager hensyn til hinanden i fællesskaberne.

Det er som pædagogisk personale, vores ansvar og rolle, at skabe gode trygge relationer, som børnene trives i, så de har overskud til at lege, lærer og dannes i børnefællesskaberne.

Vi søger gennem en **fællesskabende tilgang**, at skabe og vedligeholde en rumlig og anerkendende kultur i børnefællesskaberne. Vi inviterer til, synliggøre og inddrager det enkelte

barns ideer og bidrag i såvel børne- som vokseninitierede aktiviteter og rutinesituationer. Og vi er opmærksomme på at børnenes gode relationelle hensigter og understøtter dem i at omsætte disse i praksis i fællesskaberne.

Hvis vi observer et barn der er på kanten af- eller udelukket for deltagelse, vurderer vi hvordan vi bedst kan understøtte barnets deltagelse og positive læring i den enkelte situation.

F.eks. En pædagog, der guider et barn til en hensigtsmæssig måde at spørge om det må være med i en leg, understøtter dets deltagelse i legen ved at (oversætte) italesætte barnets ideer for de øvrige børn og evt. hjælper barnet med at forstå hvad de andre vil osv. Og/eller gennem egen deltagelse vælger, i tæt relation til barnet og børnegruppen, at skabe plads til barnet og træne dets legekompeter og praksis erfaring med at være aktiv deltagende samspilspartner på positiv måde. Det er pædagogens formål med at intervenere at sikre, at alle deltagende børn får en god oplevelse med at lege sammen, som ligeledes lagres i børnenes hukommelse, som en positiv erfaring både hvad angår det at være aktive deltagere i fællesskaber og udvikling af sund, nøgtern og positiv selvopfattelse (kort- og langtidseffekter).

I vores pædagogiske praksis prioriterer vi i løbet af dagen at skabe **forløb i mindre børnegrupper** og at etablere pædagogiske læringsmiljøer, hvor vi som personale på baggrund af faglige refleksioner, målrettet kan arbejde med at styrke børnenes samspil og relationer, og udvikle rumlige og dynamiske fællesskaber. Dette gør vi bl.a. gennem materiale og metoder fra **"Fri for mobberi"** (Mary fonden, www.friformobberi.dk). Disse mindre børnefællesskaber er ligeledes velegnede til at opøve og sprogliggøre gode samspils regler og adfærd, bl.a. tur-tagning osv., som efterfølgende inddrages i udviklingen i de øvrige børnefællesskaber og medvirker dermed til udviklingen af en sund, anerkendende og rumlig kultur og læringsmiljøer.

Vi inddrager og taler med forældrene om hvilke gode legerelationer deres barn har, barnets "samspils-læring" i legerelationerne, hvordan vi sammen kan understøtte barnets sociale læring, samt vedligeholde rumlige og velfungerende børnefællesskaber med deltagelsesmuligheder for alle børn. Det gør vi f.eks. gennem de daglige samtaler med forældrene i forbindelse med aflevering og afhentning af barnet, samt planlagte samtaler med fokus på bl.a. barnets sociale læring, dannelse og udvikling, samt deltagelse i børnefællesskaberne, samt tema-, forældremøder mv.

Vi fotograferer og dokumentere løbende børnenes samspil i børnefællesskaberne til forældrene via opslag på AULA. Vi afvikler ligeledes forældrearrangementer som rummer mulighed for, at forældrene kan lære hinanden og deres børn at kende.

Leg og læring

”Børns læring i dagtilbud skal forstås bredt, hvilket afspejles i de seks læreplanstemaer. Arbejdet med læring i dagtilbud handler om at understøtte børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling. Det indebærer bl.a., at stimulere børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd, sprog og motorik, hvilket sker gennem f.eks. leg, relationer og udforskning. Læring understøttes, når man følger børnenes undren, nysgerrighed og spontane interesser. Børns læring finder sted i både børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter, leg og rutinesituationer, og et stærkt pædagogisk læringsmiljø har derfor fokus på kvaliteten i alle typer af situationer gennem hele dagen”.

”Leg har en værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer bl.a. børns fantasi, fordybelse og nysgerrighed. Det pædagogisk personale skal sikre, at der er anerkendelse, rum og tid til legen. Nogle gange skal det pædagogiske personale støtte, guide og rammesætte legen for, at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for hele børnegruppen”.

I dette afsnit beskrives i kort form børnehaveteamets tanker om- og arbejde med ”Leg og læring”, deres forbundenhed og eksempler fra vores pædagogiske praksis.

Vi har ingen tvivl om, at leg og læring i høj grad hænger sammen. Der er heller ingen tvivl om, at legen er den dominerende virksomhed for børnene, og det er igennem lege, børnene bearbejder og inderliggøre indtryk fra deres omverden til erkendelser. Vi ved at 0-6 års barnet lærer og gør sig erfaringer om sig selv, om sin omverden gennem sansninger, ved at ”røre og gøre”, og det er præcis måden barnet er aktiv legende på. Børns leg er således en meget vigtig del af bl.a. børnenes ”Dannelsesprocesser” og skal respekteres som noget væsentlig for børns udvikling – både den spontane ”frie” leg og den organiserede voksenstyrede leg. Børnenes leg er lystbetonet, spontan og tager oftest afsæt i børnenes egne erfaringer. Her er det dog vigtigt at have for øje, at den frie leg ikke er lige fri og tilgængelig for alle børn. Der er stor forskel på, hvilke erfaringer børn bærer med sig ind i legen (den sociale arv), og dermed følgende status. Det giver erfaringer for børnene på forskellige måder, f.eks. barnet underkaster sig de stærke børn, hvis barnet vil være med i legen. Eller et barn truer, råber eller skriger for, at få sin vilje i legen.

Vi skal som dagtilbud være med til at bryde den sociale arv. Socialforskningsinstituttet har

således lavet en undersøgelse der viste, at dagtilbud som satsede meget på den frie leg ikke bidrog til at bryde den sociale arv. **Legen er nemlig ikke fri for alle. Børnene bringer deres sociale baggrund med ind i legen, og det får betydning for statussen mellem børnene.**

Ifølge Ingrid Pramling Samuelsson som er svensk forsker i børns leg, skelner små børn mellem leg og læring, når de taler om det, men ikke i det levede liv. Børnene skelner mellem de to begreber leg og læring når de taler om det, men i det levede liv er begreberne uadskillelige. Derfor må de ikke adskilles i pædagogikken, og det har **stor betydning for børnenes læring, at de voksne går med i deres leg.**

Ifølge psykolog Lev Vygotskij er der tre læringsrum som den voksne kan positionere sig, i forhold barnet og børnegruppen i forbindelse med børns leg og læring i både den formelle leg, som den frie spontane leg.

1. Læringsrum: Dette er den voksenskabte læring, den voksne går foran barnet i læringen. Den voksne har planlagt hvad barnet skal lære og hvordan.
2. Læringsrum: Voksenstøttet læring, den voksne går ved siden af barnet i læringen. Både den voksne og barnet har indflydelse på hvad og hvordan læringen skal ske. Den voksne skal tage vare på barnets ideer og interesser og herved følge op på dem.
3. Læringsrum: Børnene har fri leg. Den voksne går bagved barnet i læringen. Barnet har selv indflydelse på hvad og hvordan læringen skal ske. Den voksne skal være observerende på, hvad der sker.

Med udgangspunkt i disse tre læringsrum skal det pædagogiske personale være bevidste om hvordan de positionere sig i forhold til barnet eller børnegruppen i hverdagens forskellige pædagogiske læringsmiljøer.

- De voksne kan være foran og guide. F.eks. i en køkkenleg guider og støtter den voksne børnene tæt ved, at det går på tur imellem børnene, hvem som får tildelt noget mad, eller ved en voksenplanlagt aktivitet som et maleprojekt. Her er den voksne rammesættende i legen.
- Den voksne kan være ved siden af og deltage sammen med børnene. F.eks. ved en gyngetur hvor der bliver sunget sammen imens vi gynger, eller gravet i sandkassen og lavet forskellige sandformer på kanten.
- Den voksne kan være bagved legen og være observerende, her observerer man børnenes egen leg og afventer hvad der sker. Det er gennem denne organisering af positioneringer, at børnene støttes igennem alle dagens sammenhænge ved leg og læring.

Det vil sige, når det pædagogiske personale igangsætter- og deltager i lege med børnene,

understøtter det børnenes/barnets udvikling og lærer barnet at lege, her er den voksne foran børnene. Den voksne trækker sig og støtter legen ved siden af og guider legen i gang. Efterfølgende er den voksne bagved børnene, den voksne trækker sig fra legen og er tæt ved legen, og lytter til om børnene leger godt og er parat til, at gribe ind og f.eks. foreslå forskellige løsninger. (vigtigt at være opmærksom på, at nå det inden konflikten opstår).

Det er vigtigt, at vi som pædagogiske personale er tæt på børnenes leg og kan nå, at gribe ind i legen, hvis legen overskrider rammerne. På den måde støtter og guider det pædagogiske personale med de hensigtsmæssige handlemuligheder. Børnene udvikler sig hermed henimod at blive selvstændige og finde egne veje til, at løse problemer. Set ud fra børneperspektivet, har barnet ikke noget mål for legen, andet end at lege. Set ud fra voksenperspektivet har den voksne jo et formål/et langsigtet perspektiv for det enkelte barn og børnegruppens læring, trivsel, udvikling og dannelse, og et mål for hvad børnene skal lære sig igennem deltagelse i den konkrete aktivitet. Her er det i høj grad vigtigt, at vi som pædagogiske personale har børn i udsatte positioner for øje og støtter og guider dem i deres leg og læring, og indtænker det i vores organisering.

Ud fra tanken om, at førskolebarnet har travlt med at blive sig selv og forstå sig selv i forhold til sin omverden ser vi, at det i høj grad har brug for en ramme/dagsstruktur der tilbyder; ro, overskuelighed og genkendelighed. Samt voksne som byder sig til og afstemmer sig efter barnet.

Vi arbejder ud fra, at børns læring fremmes ved, at de voksne skaber trygge, alsidige og inddragende pædagogiske læringsmiljøer. Vores pædagogiske læringsmiljøer veksler i løbet af dagen imellem fri spontan børneleg, voksenplanlagte aktiviteter, og vores forskellige rutiner.

F.eks. Når børnene før frokost vasker hænder, synger vi "vaske hænder sang", hvor vi gennem sangen lære om hænderne, bakterier og italesætter følelsen af, at mærke det er rart at blive ren osv. og vedligeholde en god rutine. Eller i forbindelse med en samling sørger vi for, at alle børn føler sig inddraget og som en del af fællesskabet. Her arbejder vi i praksis bl.a. med sociale og sproglige læringselementer som tur-tagning og at lytte til hinanden, som dels er grundlæggende i mellem menneskelige samspil og for at kunne indgå konstruktivt i dialoger. Ligeledes bidrager dette til at vedligeholde en anerkende kultur i børnefællesskaberne og børnene udvikler positiv selvfølelse når barnet oplever at blive lyttet til og at det kan bidrage konstruktivt til fællesskabet. Alt sammen ud fra tanken om, at børn lærer, udvikler sig og dannes gennem kommunikation og sociale interaktioner.

Ligeledes indtænker vi, at børn lærer, ved at opleve nyt og ved at de bidrager til fællesskabet, med deres meninger, oplevelser, ideer og løsninger. Vores hverdagsstruktur er tydelig og

fremmer tydelige legende og lærende rutiner, og på den måde er læring i fokus i vores hverdags struktur, rutiner og igen i aktiviteter i mindre grupper, tur i mindre grupper og leg i mindre grupper. Heri anerkender vi, at barnet både er legende og lærende, og i den bedste verden hænger disse to sammen.

I forhold til hvordan vi skal arbejde med at følge op og lykkedes med at tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer ud fra en bred læringsforståelse skal vi arbejde med, at få skabt en evalueringskultur som skal sikre, at vi lykkes i vores daglige pædagogiske praksis ud fra en bred læringsforståelse.

Vi har fra januar 2021 arbejdet med skemaerne 1,2 og 3 i materialet fra EVA tegn på læring. Undervejs har vi hver især brugt logbog og udvalgte refleksionsskemaer. Løbende har vi efter behov justeret og evalueret udvalgte pædagogiske læringsmiljøer. Dette vil fremover gennem vores refleksioner justere og udbygge i vores teams/Pædagogiske læringsfællesskaber

Læringsmiljø

”Et stærkt pædagogisk læringsmiljø rummer alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan. I et pædagogisk læringsmiljø arbejder personalet bevist med, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes. Tilrettelæggelsen af det pædagogiske læringsmiljø skal ske ud fra hensyn til børnenes perspektiver og deres forskellige forudsætninger samt børnefællesskaber og børnegruppens sammensætning. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges gennem hele dagen. Det betyder, at det pædagogiske personale arbejder bevist med både leg, spontane og planlagte aktiviteter og rutiner, så børnenes trivsel og læring er i fokus i alle situationer”.

Som det fremgår ovenfor, er begrebet ” Pædagogiske læringsmiljø” et meget vidt begreb, som inkluderer og påvirkes af rigtig mange forhold i og udenfor dagtilbuddet.

I vores arbejde med at implementere den styrkede pædagogiske læreplan og udarbejdelsen af nærværende lokale læreplan, har vi været igennem mange forskellige faglige processer bl.a. etablering af professionelle læringsfællesskaber, selvevaluering og refleksioner vedr. egen pædagogisk praksis, samt refleksioner og drøftelser af det nye nationale fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer og hvordan dette meningsfuldt kan omsættes i vores

pædagogiske praksis. Alle disse processer har medvirket til at bevist gøre for os, hvad et stærkt læringsmiljø inkludere og vi har udarbejdet en strategi for hvordan vi løbende kan arbejde med, udvikle og vedligeholde stærke læringsmiljøer for både børn, forældre, personale og ledelse.

Som en del af implementeringsarbejdet af den styrkede pædagogiske læreplan, arbejder vi med at styrke læringsmiljøerne overalt i børnehuset og på vores udendørs legeområder. Det gælder både indhold og rammer i forhold til alle dagens aktiviteter, leg og rutinesituationer og sammenhænge mellem disse, i hele dagens længde.

For at få en bare nogenlunde fyldestgørende beskrivelse af vores pædagogiske læringsmiljøer, må vi derfor henvise til at læse hele nærværende lokale læreplan.

Kort om vores læringsmiljø:

Vores fokus i hverdagen er at skabe og vedligeholde en velorganiseret, overskuelig og genkendelig dagsstruktur, som kommer til udtryk gennem en "rimelig" fast dagsrytme med iboende faste rutiner, som medvirker til at skabe et trygt, omsorgsfuldt og lærerigt børnemiljø. Ligeledes indtænkes fleksibilitet både i tid og rum, så vi som pædagogisk personale kan inddrage og følge barnets/børnets spontane input og behov i alle dagens forskellige lege, aktiviteter og rutine situationer.

Som det fremgår, består vores daglige pædagogiske praksis af flere forskellige elementer, fra vi modtager det første barn om morgenen til det sidste barn er blevet afhentet om eftermiddagen. Selv om vi er opmærksomme på at undgå unødige opbrudssituationer, vil der opstå 5 – 6 opbrudssituationer i et dagsforløb mellem de forskellige faser en børnehavedag består af. Vi er derfor opmærksomme på, at børn i opbrudssituationerne kan blive lidt forvirrede og nogle frustrerede, og de ofte kan have behov for at blive forberedt på at det vi er i gang med, skal til at slutte og noget andet kommer til at starte, samt verbal og visuel guidning fra de ene til det andet, understøttet af gode velkendte rutiner.

For at understøtte det bedst mulige læringsmiljø i hele dagens længde, fordeles ressourcerne herefter og personalets mødetider skemalægges, så hele dagens længde dækkes bedst muligt ind med det nødvendige antal personaler.

Børn i udsatte positioner

”Børn leger, lærer og dannes i børnefællesskaber, og deres relationer til hinanden er afgørende. Det pædagogiske personale skaber rammerne for, at alle børn med deres forskellige forudsætninger deltager og oplever sig som en del af børnefællesskaberne. Særligt for børn i udsatte positioner handler det om, at de bliver mødt med positive forventninger og oplever mestring, samt at sikre, at de er en betydningsfuld del af fællesskabet. Kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø gør en forskel for børn i almindelighed og særligt for børn i udsatte positioner”.

I vores hverdagsstruktur har vi perioder af dagen hvor vi organiserer os i mindre grupper, så vi voksne lettere kan overskue børnegruppen og observerer og være i øjenhøjde med hele børnegruppen og få øje på hvis et barn befinder sig i en udsat position og har behov for, at vi sætter ind med særlige pædagogiske tiltag. Vi arbejder her ud fra individuelle indsatser via handleplaner (Indsats for det enkelte barn og gruppen). Organisering af børn i mindre grupper er ofte en anbefaling fra vores flerfaglige samarbejdspartnere i relation til i udsatte positioner og har erfaringsmæssigt vist sig et godt læringsmiljø og til gavn for alle børns trivsel, læring og udvikling.

I alle hverdagens pædagogiske læringsmiljøer er det vigtigt, at vi har fokus på at der er et **godt fungerende stemningsfyldt læringsmiljø**, hvor glæde, ro, genkendelighed, nærvær, nysgerrighed, omsorg og blide, kærlige og rolige stemmer fylder i rummet og i samspillet.

Vi har i vores børnefællesskaber fokus på og øje for, at **ALLE** børn bliver mødt, set og hørt og inviteret med i gode relationer og bliver inviteret med i lege og aktiv deltagelse i aktiviteter.

Vi inddrager og skaber rum for, at udsatte børn og mindre synlige børn bliver gjort attraktive som legekammerater, hvor fokus er på at italesætte og synliggøre det enkelte barns ressourcer. Det er her vigtigt, at vi voksne bruger hinandens viden, observationer og kompetencer (videndeling), og på den måde understøtter det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi benytter os aktivt af flerfaglig sparring med vores flerfaglige sparringsteam, som består af en distriktsocialrådgiver, tale-høre konsulent, en børnefysioterapeut, en sundhedsplejerske og en PPR. Psykolog, og indarbejder refleksionerne og anbefalingerne herfra som særlig indsats i forhold til det enkelte barn og børnegruppen i vores pædagogiske praksis. Dette gør vi i et tæt

samarbejde med barnets forældre.

Forældresamarbejde

”At inddrage forældrene som aktive medspillere er en del af kernen i det pædagogiske arbejde med at sikre børnene trivsel, læring, udvikling og dannelse. Forældresamarbejdet skal rumme en dialog om, hvordan dagtilbud og forældre sammen kan fremme, at barnet trives, lærer og udvikler sig, og hvordan samarbejdet kan understøtte børnefællesskabet. Det daglige samarbejde baserer sig på tillid, på den enkelte families behov og på at få talt om de gensidige forventninger til hinanden”.

Som et led i styrkelsen af vores pædagogiske kvalitet i vores projekt Tidlig Indsats har vi valgt blandt andet at sætte fokus på forældresamarbejde. Disse pædagogiske indsatser som vi har valgt at bygge vores aktiviteter på, går ligeledes hånd i hånd med implementeringen af de styrkede læreplaners element omhandlende samarbejde med forældre om børns læring.

Forældresamarbejdet ser vi som et vigtigt element i det pædagogiske arbejde. Det er der hvor det pædagogiske personale og forældrene har en fælles opgave med, at binde barnets forskellige arenaer sammen, så barnet kan opleve et godt samspil mellem det derhjemme og dagligdagen i vores børnehus. Vi ved også fra forskning, at jo bedre kontakten og samarbejdet er mellem forældrene og pædagogerne, jo mere positivt og trygt oplever barnet vores børnehus. Ligeledes kan et godt fungerende forældresamarbejde give børnene en bedre kognitiv og social udvikling. Det gælder især børn i udsatte positioner. Pædagoger og forældre har og deler hver især deres viden om barnet, og på den måde bliver klogere sammen, på hvordan vi sammen kan støtte barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Nedenstående beskriver vores igangsatte aktiviteter, som understøtter vores samarbejde med forældre om børns læring.

- Vi øver os i at kommunikere ud fra ICDP metoden; de 8 samspilstemaer og de 3 dialoger. Herunder kan vi tilbyde efter behov forældreforløb med gennemførelse af et individuelt sensitiveringsforløb. På sigt kan vi tilbyde mulighed for, at forældre kan deltage i et forældregruppeforløb (Louise, Paprika og Flemming er uddannet i ICDP niveau 2, forældre- og kollegasparring og vejledning)

- Udvikler vores opstartssamtaler, hvor vi inviterer forældrene til et opstartsmøde hvori der i en folder står beskrevet hvad formålet med samtalen er, hvem der bliver barnets primærpædagog og hvilke emner som vi vil komme ind på til samtalen. På den måde gør vi samtalen forudsigelig og forældrene får mulighed for at forberede sig. Pædagogen som har samtalen, har en guideline/hjælpe spørgsmål som bygger på åbne og inviterende spørgsmål, omkring de valgte emner. Formålet er, at få familien til at åbne sig og fortælle og på den måde give os en god indsigt og viden omkring den enkelte familie og barn. Der skal skrives udførligt referat af opstartssamtalen og ligges ind i barnets mappe, så vores første vigtige viden om familien og barnet ikke går tabt undervejs.
- 3 måneders samtale – denne samtale er en gensidig udveksling af den første tid i vores børnehus. Primærpædagogen som har haft opstartssamtale invitere og deltager for at sikre den røde tråd og den videre relations dannelse. Formålet er bl.a. at spore os ind på familiens glæder og frustrationer, samt nysgerrighed på hvad de indtil nu evt. har undret sig over, og forældrene på den måde føler sig set og hørt. Ligeledes skal primærpædagogen formidle sin første viden og overblik over barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.
- I forbindelse med barnets 3 år indbyder vi ligeledes til en forældresamtale hvor vi drøfter barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse, som samtidig er en overleverings samtale mellem vuggestue og børnehave, derfor deltager både barnets nuværende og kommende primærpædagog i denne forældresamtale.
- Overgangssamtale i forbindelse med barnets overgang til skoleregi.
- I forbindelse med at et barn eller en familie evt. kommer i en udsat position, vil vi ligeledes invitere forældrene til en samtale og efter behov til et dialogmøde, hvis det skønnes at kun medvirke til at bringe barnet tilbage i trivsel og udvikling.
- Forældrearrangementer i løbet af året – forældremøde, julearrangement, sommerfest og arbejdsdage planlagt af forældrebestyrelsen.
- Små drøftelser i hverdagen enten via skriftsproget og beskeder på aula, eller i aflevering og afhentning.

Bestyrelsen:

Ligeledes spiller forældrebestyrelsen en vigtig rolle for Børnehusets drift og er på det overordnede plan, som sikre forældrene medindflydelse i Børnehusets drift og organisering, ved at fastsætte principper for børnehusets arbejde, samarbejde mellem børnehuset og forældrene og anvendelse af budgetrammen for børnehuset inden for rammer og evt. prioriterede indsats, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Forældrebestyrelsen skal inddrages i udarbejdelsen og evaluering af og opfølgning på børnehushets pædagogiske læreplan, samt i forhold til arbejdet med at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og dagtilbud, samt fra dagtilbud til fritidstilbud og skole.

Forældrebestyrelsen har indstillingsret og ret til deltagelse ved ansættelse af lederen, samt indstillingsret ved ansættelse af personale i børnehuset.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det pædagogiske læringsmiljø skal organiseres, så børnene oplever sammenhæng på tværs af overgangen fra dagtilbud til skole og fritidsordning (SFO). At understøtte og skabe en tryk sammenhæng på tværs sker i tæt samarbejde mellem forældre, dagtilbud, skole og SFO. Ved at sikre en god overgang dannes der grundlag for, at barnet deltager, trives og lærer i det nye pædagogiske læringsmiljø. Særligt for overgangen til skolen og SFO gælder det, at det pædagogiske læringsmiljø i børnenes sidste år i dagtilbuddet skal understøtte en god skolestart ved bl.a. at styrke børnenes sociale kompetencer, selvværd, lyst til at lære og mod på at forsøge”.

I det sidste år i Børnehuset Mælkevejen arbejdes der med et pædagogisk læringsmiljø, som skaber sammenhæng til det kommende skolemiljø, børnehaveklassen og SFO.

Vi/det pædagogiske personale søger for et trygt og udfordrende læringsmiljø hvori barnet/børnene lærer at begå sig og får mod på at lære nyt, og vi danner bredt fundament for barnets videre læring og udvikling.

Vi understøtter barnets iboende lyst til at lære sig nyt, og søger med vores nærværende opmærksomhed og relevant guidning at barnet lykkes med dets initiativer, at give det herigennem mod på nye udfordringer og oplevelser. Vi understøtter barnet nysgerrighed ved at invitere til undersøgende dialoger og processer, frem for bare at svare på barnets spørgsmål. Og ved at give det mulighed for at indgå i- og opleve sig selv i positive og lærerige fællesskaber, som

aktiv medspiller og medudvikler i lege og aktiviteter.

Vi arbejder med udgangspunkt i "Årshjulet for brobygningsaktiviteter i overgangen mellem Dagtilbud og Skole", som er kommunalt baseret.

I løbet af barnets sidste år i Børnehuset arbejder vi med afsæt i barnets nærmeste læringszone, med at lære barnet at:

- agere relevant og hensigtsmæssigt i en større børnegruppe.
- kunne etablere og holde et fælles fokus i gruppen.
- kunne deltage i dialoger og aktiviteter med bl.a. turtagning mv.
- kunne modtage og udleve/efterleve kollektive beskeder.
- være selvhjulpen, at barnet lærer sig at tage tøj og overtøj af og på, og selv kan klare f.eks. toiletbesøg mv.
- reguler sig selv og justere sig følelsesmæssigt- og sin adfærd, til forskellige situation og i de relationer barnet indgår i.

Vi præsenterer det kommende skolebarnet/-børn for skolemiljøet og tilbyder brobygning til skolen, ved hjælp af besøg på nærmest skole og skolens ude områder.

Vi medvirker ligeledes med udgangspunkt i "Årshjulet", til at det enkelte barns overgang til det kommende skoleliv bliver så positiv som muligt, ved i samarbejde med forældrene at udarbejde dvs. overgangsskemaer og deltage i overleveringsmøde, samt ved at invitere skolens ledelse med til evt. dialogmøde mv., som finder sted i løbet af i barnet sidste år i børnehuset.

Det særlige læringsforløb for de kommende skolebørn påbegyndes fra uge 43 og optrappes mod indgangen til det nye år.

Den overordnede plan for overgangsarbejdet mellem børnehave og skole/SFO fremlægges for forældrene i forbindelse med et forældremøde specifikt for forældre til kommende skolebørn i uge 40.

Yderligere fokuspunkter som beskrives i jeres lokale læreplan

Det pædagogiske personales rolle

Vi har løbende i forbindelse med alle temaerne drøftet og beskrevet vores forskellige roller og positioner i forhold til dagens forskellige relationer, situationer, aktiviteter og læringsforløb mv.

I vores børnehus arbejder vi ud fra en overordnet organisering som bygger på, at det pædagogiske personale er organiseret i læringsmiljøer som understøtter barnets aktuelle trivsel, læring, udvikling og dannelse, både på tværs af alder og specifikt i relationer med jævnaldrende. Det kan for nogle børn virke lidt forvirrende og vi er som personale her opmærksomme på, at forberede børnene, når noget skal til at stoppe og noget andet til at begynde og efter behov guide barnet/børnene mellem de forskellige grupper og aktiviteter, som det/de indgår i. Vi anvender her tydelig start og afslutning, hvori børnene hele tiden inddrages med udgangspunkt i det enkelte barns formåen.

I alle dagens sammenhænge er det således det pædagogiske personales rolle at danne rammen for hvad der kan og skal ske. Det pædagogiske personale er rollemodeller, og skal være bevidste om at sprog og handling følges ad, og har ansvaret for at skabe et positivt læringsmiljø.

I løbet af dagen sørger det pædagogiske personale for at organisere sig og inddele børnene i mindre grupper således, at det gør det muligt at overskue og følge børnene tættere på og på den måde sikre at understøtte det enkelte barns trivsel, læring og udvikling. Det kan f.eks. være ved planlagte voksenstyrede aktiviteter, ved spisning af madpakker eller ved toiletbesøg/puslerum hvor der skiftes ble og vaskes fingre.

Det pædagogiske personales rolle er ligeledes at skabe et læringsmiljø hvor de sætter et børnefællesskab sammen, hvor de ud fra en faglig vurdering kan se at børnene matcher hinanden og får styrket deres sociale relationer og får et godt fællesskab på tværs af alder, køn og kulturel baggrund.

Perioden op til og lige efter barnet skifter fra en vuggestuegruppe til en børnehavegruppe, hvor barnet skal omstille sig til at indgå i nye relationer og introduceres for nye rutiner og struktur af dagen, kan være en stor udfordring for barnet. I denne overgang ser vi det som en vigtig pædagogisk opgave at prioritere en overgang hvor der i processen er en genkendelig voksen som støtter og følger børnene, og hvor kvaliteten af et velfungerende samspil er vigtig og afgørende

for, at kunne give børnene de bedste betingelser for trivsel, læring, udvikling og dannelse, samt skabe tryghed for en blid overgang til den nye børnegruppe. Vi forsøger derfor at planlægge at overgangen mellem vuggestue og børnehave sker ved en lille gruppe af børn og de i et vist omfang følges over af en "kendt" voksen, som kan støtte det enkelte barn eller børnegruppen, hvis der er flere børn som skal i overgang til den nye gruppe.

Fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

Når vi arbejder med det fysiske børnemiljø, er vi opmærksomme på; Indeklima forhold, støjniveau, lysforhold, hygiejne og udearealer herunder legepladserne er betydningsfulde elementer for det gode udviklingsstøttende børnemiljø.

- Vi indretter de enkelte børnegrupperes stuer, med flere mindre og spændende lege/læringszoner som udfordrer og understøtter børnenes leg og læring bl.a. med udgangspunkt i børnenes alder og modenhed og de seks læreplanstemaer.
- Læringsmiljøerne understøttes med fokuseret belysning over borde og legezoner.
- Lydniveauet reguleres gennem støjdæmpende materialer og gennem vores aktive samspil med barnet og børnegruppen.
- Vi vedligeholder et sundt indeklima og børnemiljøer med god hygiejne, dvs. feje gulve ofte, tørre borde af efter brug, lufte ud jævnlige, vaske legetøj, madrasser og skifter sengetøj to gange pr. uge og følger i det hele taget gældende retningslinjer for god hygiejne.
- Vi har ligeledes fokus på at lære børnene god håndhygiejne og afvikler to gange pr. år temauger med udgangspunkt i materiale fra Region Sjælland projekt: "Rene hænder" som vi har deltaget i og implementeret i vores pædagogiske praksis.
- Vi har et stort udeareal, som er opdelt i og indrettet til at udfordre og understøtte henholdsvis vuggestue- og børnehavebørns nysgerrighed, leg og læring, både fysisk, psykisk og æstetisk. Også på legepladserne tænker i mindre legezoner som inviterer til forskellige former for leg og læring jf. de 6 læreplanstemaer.
- Vi har fået etableret nye legepladser til både vuggestuebørnene og børnehavebørnene foråret 2021.

Fundamentet for det sunde og udviklingsstøttende psykiske børnemiljø, er en velorganiseret fast og genkendelige dagsrytme med gode rutiner, som skaber en tryk ramme for børnenes dag i

Børnehuset Mælkevejen.

Når vi arbejder med at udvikle og vedligeholde gode sunde psykiske børnemiljøer, er vi særligt opmærksomme på kvaliteten i samspillene børnene imellem, børn og voksne samspillene og samspillene mellem de voksne i vores daglige pædagogiske praksis, da disse samspil har afgørende betydning for børnenes psykiske trivsel og udvikling.

- Alle børn har behov for at føle sig set, hørt og anerkendt i deres samspil med os voksne og i deres relationer i børnefællesskaberne. Vi arbejder således til stadighed med at skabe positive stemningsfulde samspilssituationer og læringsmiljøer, gennem vores måde at etablere kontakt til- og indgå i samspil med barnet/børnene.
- Barnet og børnegrupperne skal i dets relationer med os voksne opleve anerkendende og nærværende opmærksomhed og omsorg.
- Når vi arbejder med dette ressourceorienterede fokus, tager vi udgangspunkt i ICDP og de 8 samspilstemaer, hvor vi;
 1. viser interesse, glæde og positive følelser for barnet/børnene.
 2. ser barnets/børnenes initiativer og justere os til dem.
 3. Inviterer til samspil med turtagning.
 4. anerkender og roser barnet.
 5. skaber fælles opmærksomhed og fokus.
 6. fastholder opmærksomhed og giver mening.
 7. udvider forståelse ved at forklare årsagssammenhænge.
 8. Sætter positive og anerkendende grænser og vejleder/guider barnet trin for trin.
- I børnehavegrupperne arbejder vi ligeledes med "Fri for Mobberi", der er et forebyggende ressourceorienteret program, som indeholder forskellige materialer som vi anvender aktivt i bl.a. vores samlinger med børnene.

Når vi arbejder med at videreudvikle børnenes læringsmiljøer i et æstetiske perspektiv, er vi opmærksomme på hvordan stuerne indretning, indhold af møbler, redskaber og legetøj samt udsmykning, stimulerer og inspirerer børnenes nysgerrighed og lyst til aktivt at udfolde sig, eksperimentere og fordybe sig i lege og børn- og voksen initierede aktiviteter.

Vi reflekterer ligeledes børnemiljøet i et æstetisk perspektiv så det understøtter børnegruppernes arbejde med deres aktuelle tema og læringsfokus, samt viser børnene aktiv inddragelse og deltagelse samt dokumentere processerne visuelt i børnehøjde, gennem deres udtryk som malerier, værker og fotos mv. Dette kommer f.eks. tydeligt til udtryk når vi arbejder med teamet; "Traditioner", Jul, fastelavn og påske mv. eller temaet; "Musik, krop og bevægelse", som kommer til udtryk gennem lyd, rytmer, rytmiske bevægelser og hvor stuerne indretning,

udsmykning og indhold af bl.a. musikinstrumenter inspirerer og stimulerer børnenes eksperimenterende nysgerrighed og virkelyst i forhold til at frembringe alt frem, forskellige unikke lyde og spontane bevægelser til mere rytmiske udtryk der inviterer til rytmiske bevægelser, til små musik- og bevægelses lege hvor børnene opfordres til at bevæge sig efter musikkens tempo og lydstyrken, som bl.a. "stop dans", eller sanglege som; "Hoved skulder, knæ og fod", "Jeg gik mig over sø og land", "Nu skal vi på bjørnejagt" mv.

Når vi inddrager det æstetiske perspektiv, reflekterer vi således over hvordan indretning, udsmykning og andre visuelle og auditive virkemidler påvirker børnenes udfoldelsesmuligheder og virkelyst positivt eller negativt, samt hvordan det kan medvirke til at inkludere børn med behov for særlige vilkår som bl.a. forskellige former for visuel-guidning.

Det omkringliggende samfund

Vi inddrager de omkring læggende muligheder i lokalområdet og lokalsamfundet.

Børnehuset er beliggende tæt på fantastiske naturområder;

Oringe; der med sit bakkede terræn, gåture langs pynten og skov lignende områder inviterer til masser af forskelligartede oplevelser, når vi arbejder med bl.a. læreplanstemaerne: "Krop, sanser og bevægelse" og "Natur, udeliv og science".

Kirkeskoven; der ligeledes med bakket terræn, forskellig artede træer og skovbund, med en guldgruppe af liv, når bare man løfte bladene lidt og kikker nærmere efter, samt ikke mindst Hjortefolden og legepladsen, inviterer til store oplevelser indenfor læreplanstemaerne: "Krop, sanser og bevægelse" og "Natur, udeliv og science".

Vordingborg Bibliotek; vi benytter os af jævnligt af at besøge Vordingborg Biblioteks børneafdeling, hvor vi i små børnegrupper kommer og hygger os med leg og læsning, spiser madpakker og låner bøger med hjem til børnehuset. Vi vil ligeledes i højere grad fremadrettet

benytte os af Bibliotekets forskellige børnekulturelle arrangementer, børneteater og musik mv. Her arbejder vi særligt med læreplanstemaerne: "Kommunikation og sprog" og "Kultur, æstetik og fællesskaber".

Ligeledes på Biblioteket holder Musikskolen til, vi har ikke førhen haft et samarbejde med dem, men det tænker vi, vi skal have fremover. Her vil vi særligt arbejde med læreplanstemaerne: "Kultur, æstetik og fællesskaber" og "Krop, sanser og bevægelse".

Derudover her vi et godt samarbejde med Danmarks Borgcenter, vi besøger ofte området og gruppen med de kommende skolebørn, har et årligt afslutningsprojekt hvor de besøger centeret og hvor de er riddere for en dag. I denne forbindelse arbejder vi særligt med læreplanstemaerne: "Kultur, æstetik og fællesskaber" og "Krop, sanser og bevægelse".

I fremtiden ønsker vi at etablere samarbejde med en lokal kystfisker, som vi har mødt et par gange ved Oringe Pynten, han har de disse lejligheder beriget vores oplevelser og læring om livet i vandet i lavvandsområdet.

Refleksion, dokumentation og evaluering

Kort beskrivelse af hvordan Børnehuset Mælkevejen arbejder med refleksion, dokumentation og evaluering, og eksempler på dette fra vores hverdag.

I implementeringen af de styrkede læreplaner og herunder denne lokale læreplan har vi i vores børnehus øget fokus på, at skabe en evalueringsproces hvor systematisk refleksion er afgørende for en udvikling af vores pædagogiske kvalitet og inddragelse af viden over både vores pædagogiske praksis og alle børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi har i den forbindelse udvalgt et internt katalog som indeholder refleksionsskemaer og pædagogiske skemaer som skal anvendes i vores nye systematik. ICDP redskaber fylder også i vores katalog, da denne metode er grundfundamentet i vores relationelle tilgang og kommunikation med børn, forældre og kollegaer. De udvalgte skemaer skal give mulighed for, at det pædagogiske personale kan gøre sig sine egne tanker og følelser og på den måde gå på opdagelse og undersøge hvad f.eks. barnet, gruppen eller læringsmiljøet har brug for.

Kataloget indeholder indtil videre følgende skemaer:

- Tegn på læring skema 1-2-3.
- Indsats for et enkelt barn med hjælpespørgsmål.
Handleplan med refleksionsspørgsmål.
- Planlægnings-skema.
- Refleksionsskema med hjælpespørgsmål.
- Trivselsskema i forhold til optik.
- Motorisk tjekliste.
- Personlig logbog.
- Plets-kud (ICDP).
- Solen (ICDP).
- Skema til reorganisering af læringsmiljø.
- Skema til undersøgelse af læringsmiljø.

Vi har fra januar 2021 arbejde ud fra ovenstående udvalgte skemaer og indtænke dem i en ny evaluerende systematik, og afprøve den i praksis.

Vi vil arbejde henimod, at alle pædagogiske medarbejdere skal være i stand til og løbende kan analysere og evaluere sin pædagogiske praksis, både individuelt og i et professionelt læringsfællesskab.

Formålet med at evaluere er for at styrke kvaliteten af vores læringsmiljøer og pædagogiske praksis. Vi har fokus på, at der er mulighed for, at det pædagogiske personale løbende kigger på de forskellige læringsmiljøer og evaluerer på dem, og igen både individuelt og sammen i deres professionelle læringsfællesskab (vuggesteam og børnehaveteam).

I denne etablering af vores evalueringskultur er det vigtigt, at det pædagogiske personale øver sig og har for øje, at evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Det vil sige, at vi arbejder på flere niveauer når vi skal skabe denne evalueringskultur. Det pædagogiske personale skal på planlagte p-møder i fællesskab udarbejde redskabet "Tegn på læring skema 1,2,3". Individuelt får det pædagogiske personale tid til andet arbejde i løbet af dagen, hvor de b.l.a. kan arbejde med egne refleksioner som skal anvendes til deres egen læring og udvikling, samt bidrage med sine refleksioner og erfaringer til, at justere og styrke læringsmiljøet sammen med sit professionelle læringsfællesskab.

Teoretisk arbejder vi ud fra to tilgange til evaluering, den formativ evaluering og den summativ

evaluering.

Formativ evaluering – der ligger fokus på den proces der foregår for at blive klogere på hvordan børnene udvikler sig i det læringsmiljø der er blevet etableret, og på den måde blive klogere på hvordan man kan optimere læringsmiljøerne. Det ligger i at indhente information, ny viden og i refleksionsfasen. Dette vil det pædagogiske personale få mulighed for i den rammesatte "Tid til andet arbejde" i dagligdagens arbejdstid.

Summativ evaluering – der er fokus på børnenes læring, hvad får de ud af de ting som foregår? Hvad er effekten? Dette arbejde ligger i både den individuelle planlægningstid, men i høj grad på de planlagte p- møder hvor der er rammesat tid til fælles faglige drøftelser med udgangspunkt i skemaet "Tegn på læring skema 1,2,3".

Det er vigtigt at det pædagogiske personale holder sig for øje, at det formative og det summative hænger sammen og køre i ring (vi opsummerer på resultater og indsigter f.eks. På det formative, og laver en ny formativ evaluering).

I denne implementering af de styrkede læreplaner ligger der også en implementering af en pædagogisk dokumentationspraksis. Denne del er vi i gang med at blive klogere på, og vi vil løbende arbejde med praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, børnetegninger med mere. Alt sammen med det formål, at bruge denne dokumentations information som afsæt til, at udvikle kvaliteten af vores pædagogiske læringsmiljø samt understøtte kommunikationen og dialogen med forældre, og på den måde skabe sammenhæng for børnene mellem hjem og vores dagtilbud.

Særlige fokusområder i dagtilbuddet

ICDP

På dagtilbudsområdet er der siden foråret 2018 arbejdet med at implementere ICDP i alle dagtilbud i Vordingborg Kommune. I vores dagtilbud er vores fokus på denne implementering stadig stor, da vi finder metoden og de iboende faglige redskaber yderst brugbare i forhold til at

det pædagogiske personale, arbejder med at få velfungerende relationer og samspil til børnene til gavn for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Disse samspil og relationer dækker over alle de situationer hvor børn og det pædagogiske personale kommunikerer eller er sammen om noget.

ICDP er en kommunikationsmetode og som vi udover i vores kommunikation med børnene, også bestræber os på at anvende i det daglige arbejde med forældre og kollegaer og samtaler ud fra. ICDP-metoden har et ressource og relations orienteret perspektiv, og er et konkret og anvendeligt værktøj i det pædagogiske arbejde som bygger på otte samspilstemaer og tre dialoger. Metoden skal forstås som et værktøj, det vil sige en måde at omsætte et anerkendende og ressourceorienteret menneskesyn i praktisk handling.

Der er en del pædagoger i vores daginstitution som er uddannet i ICDP 1, som har fokus på pædagogens egen relationskompetence i samværet med børn og forældre. Målet er at få uddannet alle pædagoger i ICDP 1, til gavn for at styrke kvaliteten af samspillet og relationerne til både børn og forældre. Ligeledes har vi for øje at kvaliteten af samspillet og relationerne påvirker hele det pædagogiske læringsmiljø og er således afgørende for at kunne give børnene de bedste betingelser for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Derudover har vi uddannet to pædagoger og Flemming (Leder) i ICDP 2 som har fokus på individuelle forældrevejledningsforløb med gennemførelse af et sensitiveringsforløb. Derfor har vi fremadrettet mulighed for at tilbyde forældre- og forældregruppe vejledningsforløb ud fra metoden ICDP sensitiveringsprogram.

Fri for Mobberi

Vi anvender i børnehavegrupperne bl.a. som en del af vores samlinger, metoder og materiale fra det forebyggende antimobbeprogram "Fri for Mobberi", (www.friformobberi.dk).

Med udgangspunkt Fri for Mobberi's materialer, bl.a. billedtavler hjælper vi børnene med at blive opmærksomme på, hvordan man er en god ven, og med hvordan man kan tackle konflikter og drillerier.

I dialoger med børnene italesættes det gode og lærerige fællesskab, der er kendetegnet af tolerance, respekt, omsorg og mod til at sige til og fra.

Vi afstemmer i vores inddragelse, materiale og metoder til de observationer vi gør os med børnenes aktuelle trivsel og adfærd i deres samspil i børnegrupperne, og vi anvender Fri for Mobberi mere i nogle perioder, mindre i andre periode.

Tidlig indsats

Vi har i vores børnehus fået puljemidler fra socialstyrelsen fra 2020 – 2022 til at styrke den tidlige indsats i vuggestueteamet, og på den baggrund haft mulighed for at ansætte to pædagoger.

Tidlig indsats handler om at styrke et forebyggende mindset hele vejen rundt, og opspore børnenes behov for støtte, effektive indsatser inden problemerne vokser sig større. Forskning viser os, at forskelle i livschancer grundlægges i de første år. De tidlige år i et barns liv er yderst vigtige for barnets læring og udvikling både personligt, socialt og fagligt.

Definitionen af, at være barn i en udsat familie er ikke fastlagt, men udsathed kan være mange ting. Som den mest udbredte årsag til udsathed kan være forældrenes evne til at yde omsorg for og støtte barnet. Blandt de typiske forklaringer er:

- At forældrene selv er udsatte og f.eks. har sociale eller psykiske problemer.
- At der i familien med en etnisk minoritetsbaggrund kan være kulturforskelle og sprogbarriere der gør det svært, at støtte barnet tilstrækkeligt.
- At der er sorg eller krise i familien, på grund af skilsmisse, dødsfald eller traumer.

Vi vil gennem ansættelse af to pædagoger have fokus på at styrke vores pædagogiske kvalitet indenfor udvalgte emner, og herigennem arbejde med vores pædagogiske læringsmiljøer til gavn for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Her er det vigtigt at holde sig for øje at læring for de mindste børn opstår kun i et legende, glædesfyldt relationelt samspil, hvor de f.eks. møder litteratur, sang og får vakt en nysgerrighed.

Vi har i vores børnehus valgt at arbejde med fire udvalgte emner som er:

- Sprog.

- Motorik.
- Forældresamarbejde.
- Overgangen fra vuggestuelivet til børnehavelivet.

(se yderligere beskrivelser af aktiviteter og resultater/virkninger på de fire udvalgte emner i vores forandringsplan for Børnehuset Mælkevejen).

Ovenstående projektarbejde er som beskrevet først og fremmest et arbejde der udvikles og udledes i vuggestuen, men vi bestræber os på at følge op på de gode tidlige indsatser med lignende indsatser i børnehavegrupperne, dog naturligvis tilpasset barnets/børnenes udviklingsniveau og behov, samt tildelte ressourcer (hvor ekstra ressourcer ikke er tildelt).

De seks læreplanstemaer

De seks læreplanstemaer skal ses i sammenhæng og samspil med hinanden for at sikre, at den pædagogiske praksis, set fra et børneperspektiv, ikke forekommer opsplittet i seks adskilte temaer.

De seks læreplanstemaer har til hensigt at sikre en bred læringsforståelse og fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling.

Der er fastsat to (tværgående) pædagogiske mål for hvert læreplanstema. De pædagogiske mål udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø på den ene side og børns læring på den anden side. De pædagogiske mål sætter en retning for det pædagogiske arbejde i dagtilbuddene, hvor de pædagogiske mål også skal give plads til og understøtte lokal faglig refleksion.

Det fremgår af nærværende pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af seks læreplanstemaer.

Vi skal som dagtilbud etablere et pædagogisk læringsmiljø for børn gennem hele dagen, og det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges inden for rammerne af de seks indholdsbeskrivelser og de pædagogiske mål.

Vi skal ligeledes som dagtilbud etablere et pædagogisk læringsmiljø, der afspejler og tager

højde for, at henholdsvis 0-2-årige børns og 3-5-årige børns behov og forudsætninger er væsensforskellige, og at det pædagogiske læringsmiljø derfor skal tilpasses og afspejle dette.

Der skal være et særligt fokus på at beskrive hvordan vi skaber sammenhæng til børnehaveklassen i det pædagogiske læringsmiljø.

Under hvert læreplanstema beskrives kort hvordan læringsmiljøet i Børnehuset Mælkevejen tilgodeser de forskellige læreplanstemaer.

I den styrkede pædagogiske læreplan kan I finde mere viden omkring de seks læreplanstemaer: <https://www.emu.dk/modul/den-styrkede-p%C3%A6dagogiske-l%C3%A6replan-%E2%80%93-rammer-og-indhold>

Pædagogiske mål for natur, udeliv og science

<u>Mål 1</u>	<u>Mål 2</u>
<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.</p>	<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.</p>
<p>0-2 år</p> <p><i>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i</i></p>	<p>0-2 år</p> <p><i>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i</i></p>

<p><i>småbørnsafdelingen.</i></p>	<p><i>småbørnsafdelingen.</i></p>
<p>3-5 år</p> <p>Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.</p> <p>Naturen er et rum hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analyse måder.</p> <p>Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem mennesker samfund og natur.</p> <p>I Planetgruppen går vi på opdagelses ture i vores nærområder, i skov og på strand, og undersøger planter og dyreliv og vi får på den måde stimuleret alle vores sanser.</p> <p>Vi/Det pædagogiske personale lytter til- og inspirere barnet/børnene til at undre sig, ved at gå på opdagelse sammen med barnet/børnene og balancere her imellem at svare på spørgsmål og stille åbne spørgsmål tilbage til barnet, guide barnet til selv at finde svar, og at finde svar sammen med barnet/børnene ved at brug redskaber og opslagsbøger eller Ipad.</p>	<p>3-5 år</p> <p>Vores Læringsmiljø tager afsæt i at observere og følge det, som optager børnene og dermed gør det/dem til aktive medspillere af deres egen læring.</p> <p>Vi går på ture i nærmiljøets skov-, kyst- og strandområder, og giver børnene mulighed for at opleve sig selv i de forskellige naturområder, på alle årstider og i alt slags vejr. Børnene sanser forskellige dufte, mærker vinden og vejret, kulde og varme, hårde og bløde naturmaterialer og underlaget i terrænet, som ligeledes byder på forskellige muligheder for kropslig adfærd alt efter om vi er i skoven eller på stranden mv., Stille og rolig gang med alle sanser åbne, være på opdagelse, gå tæt med en voksen og tale sammen om det, barnet er optaget af, løbe afsted i fuld fart og efterfølgende mærke sit hjerte banke, hoppe, klatre, rulle, kravle under og over osv.</p> <p>I Planet gruppen begynder vi ligeledes at interessere os for geometriske former, såsom firkanter, trekkanter og cirkler, rumforhold, så som større end og mindre end, f.eks. er der mon mere vand i kanden end der kan være i et krus, og hvor mange krus er der vand i kanden til at fylde mv.</p> <p>Vi leger ligeledes med magnetisme, gennem lege med magneter.</p> <p>Bl.a. gennem de ovenstående eksempler arbejder vi således med at understøtte den undersøgende science tilgang, og har fokus på barnets/børnenes</p>

	<p>begyndende forståelse for lovmæssigheder i naturen, forstærke dets/deres lyst til at undersøge, eksperimentere og opdage nye årsag-virkning forhold.</p>
<p>5-6 år</p> <p>Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.</p> <p>Naturen er et rum hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analyse måder.</p> <p>Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem mennesker samfund og natur.</p> <p>Vi/det pædagogiske personale arbejder hen imod at barnet kan være aktiv medskaber af egen læring, ved at stille åbne og nysgerrige spørgsmål til barnets/børnenes forståelse af sammenhæng i naturen og i barnets omverden.</p> <p>Børnene opmuntres til at foretage deres egne undersøgelser, støttes og guides i at turde øve sig igen og igen, og understøttes i at opbygge en tillid til egne ideer og evner, selv om barnet/børnene møder modgang.</p> <p>Dette understøtter en grundlæggende naturvidenskabelig dannelse af barnet /børnene.</p> <p>At være i naturen kan give eksistentielle</p>	<p>5-6 år</p> <p>Gennem forskellige projekter/aktiviteter i dagligdagen stifter børnene bekendtskab med den før-matematiske opmærksomhed.</p> <p>f.eks. fælles, pigerne og drengene, enkeltvis, herefter lægges antal af piger + drenge sammen, hvor vi benytter tællestrategien, ex. først 9 piger og så 4 drenge, $9 + 4$, først tælle til 9 og derefter videre 10, 11, 12 og 13, altså er $9 \text{ piger} + 4 \text{ drenge} = 13 \text{ børn}$ i alt.</p> <p>Ligeledes mængde opmærksomhed, hvem er der flest af/færrest af?</p> <p>Vi arbejder med geometriske former, såsom firkanter, trekanter, cirkler og rektangel. Her benytter vi ligeledes nærområdet hvor vi f.eks. på en turdag har særligt fokus på ex. rektangel. Vi kikker efter vejskilte der har rektangel facon og øger dermed fokus på noget bestemt.</p> <p>Vi tager billeder af geometriske skilte mv.</p> <p>Når vi arbejder med de 5-6 årige børn, benytter vi forskellige ting til at understøtte børnenes kompetenceudvikling i retning af målene.</p> <p>F.eks. har vi forstørrelsesglas, hvor vi indsamler insekter og blomster, og vi benytter sammen med børnene bøger og lpads som opslagsmuligheder om hvad det er vi har fundet.</p>

<p>oplevelser og overvejelser hos børn.</p>	<p>Vi benytter meget naturen på turdage, hvor vi f.eks. går til flere af de nærliggende skovarealer hhv. Oringe og Kirkeskoven. Her kikker vi på dyr (rådyr) og vender og løfter sten, leder efter insekter og planter til vores natur bingo mv.</p> <p>Vi bruger ligeledes lokalområdet/skovene til at indsamle kogler, blade m.m. til andre kreative aktiviteter (f.eks. bladugler, juledekorationer med naturpynt).</p> <p>I naturen får børnene lov til at klatre i træer, løbe op og ned af- og rulle og kælke ned af bakkerne (på Oringe) og meget andet.</p> <p>Vi er dagligt ude i alt slags vejr og børnene får derved erfaring med alle vejrforhold.</p> <p>Vi holder dagligt samling på stuerne hvor vi bl.a. taler om dagens vejr, måned, årstid og hvilken slags tøj vi skal have på, når vi skal ud i vejret (på tur eller på engen efter frokosten).</p>
---	---

Pædagogiske mål for krop, sanser og bevægelse

<p><u>Mål 1</u></p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.</p>	<p><u>Mål 2</u></p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.</p>
---	--

<p>0-2 år</p> <p><i>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</i></p>	<p>0-2 år</p> <p><i>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</i></p>
<p>3-5 år</p> <p>I Planet gruppen tilrettelægger vi vores læringsmiljø og skaber læringsrum, som udfordrer og stimuler børnenes naturlige lyst til at bevæge sig, sanse og føle deres krop og deres omgivelser. Dette gør vi bl.a. ved at indrette indemiljøet med madrasser og ribber, som inviterer børnene til at bruge deres krop aktivt på forskellige måder. Samt andre læringsområder med mere rolige, finmotoriske aktiviteter. Vi forsøger gennem den fysiske indretning af læringsmiljøet og vores dagsstruktur med en vekselvirkning mellem aktiviteter, der inviterer børnene til rolig adfærd med fordybelse og mere bevægelige og vilde aktiviteter, der får pulsen op, at arbejde med børnenes arousal fornemmelse af sig selv, at være rolig og afslappet og at være i vild bevægelse og være helt anspændt og tilbage igen til afslappethed osv.</p> <p>Udendørs miljø: Vi bruger vores udemiljø så meget som muligt, som inviterer til store og hurtige bevægelser, som også ofte fremkalder høje lyde. På legepladsen har børnene mulighed for at; løbe op og ned af vores bakke, klatre i træer og klatre i vores nye klatrestativ, rutsje, cykle, skubbe-, hive i træstammer, kælke og meget mere.</p>	<p>3-5 år</p> <p>Vi arbejder som pædagogiske personale bevidst med det enkelte barns/børnenes motivation, til at bevæge sig og være glad for dets krop og at udbygge dets/deres bevidsthed om hvad det/de kan og er på vej til at kunne med deres krop.</p> <p>Vi inspirerer gennem indretning af det fysiske læringsmiljø, ture i naturen og andre voksen initierede aktiviteter, samt ved at understøtte barnets/børnenes egne initiativer, børnene til at udforske, mærke og styrke deres krop.</p> <p>Vi planlægger dagen så den inkluderer en vekselvirkning af høj- og lav arousal aktiviteter.</p> <p>Vi laver bl.a. sanglege f.eks. "hoved, skulder, knæ og tå", "jeg gik mig over sø og land", og børneyoga og børnemassage bl.a. til musik og fortællinger. Vi laver forskellige sanse lege såsom, Kimlege, sansekasser og smags- og lugte lege. Vi laver andre rolige og finmotoriske aktiviteter, som bl.a. at tegne, male, klippe, arbejde med perler og perleplader, puslespil og andre spil, hvor barnet arousal niveau er lavt.</p> <p>Og vi laver grovmotoriske aktiviteter der inviterer til de lidt større og hurtige bevægelser, hvor pulsen er højere og arousal niveauet er højt.</p>

<p>5-6 år</p> <p>Læringsmiljøerne skal skabe plads til at det enkelte barn får mulighed for at mærke sin egen krop. Barnet udvikler kendskab og tryghed ved kroppens reaktioner og signaler (aktiv/hvile).</p> <p>Læringsmiljøet understøtter børnenes viden om deres sanser; lugte, høre, syns, smage og taktile sans.</p> <p>Det pædagogiske personale skaber et læringsrum, hvor alle kan deltage efter evne.</p> <p>Børnene er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen, gennem bevægelse og ro/hvile, lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.</p> <p>Det enkelte barn lærer sine egne grænser at kende ved kropslige udfordringer, hvilket også styrker dets selvforståelse og selvværd.</p> <p>Bevægelse er vigtigt for barnets aktive udforskning af verden og kroppens muligheder alene og sammen med andre børn, og i samspil med de fysiske omgivelser ude og inde.</p> <p>Kroppen er grundlaget/basis for såvel det psykiske helbred (herunder mental trivsel), som det fysiske helbred (herunder ernæring, hygiejne og bevægelighed).</p> <p>Vi arbejder på at motivere det enkelte barn</p>	<p>5-6 år</p> <p>Med kroppen mærker det enkelte barn sine egne følelser og sansninger, og lærer her igennem sine egne grænser at kende og det bliver fortroligt med sine fornemmelser.</p> <p>I Garderoben guider vi det enkelte barn til både at blive selvhjulpnen, at tage tøj af og på. Vi taler om vejret/årstiden og hvilket tøj der passer til at have på udenfor.</p> <p>Vi opfordrer til at madpakken bliver spist, men hvad og hvor meget bestemmer det enkelte barn i stor udstrækning selv. Det giver barnet mulighed for at mærke efter om det er sulten eller mæt.</p> <p>Det enkelte barn lærer selvhjulpnenhed ved toiletbesøg, hvor vi guider det til f.eks. at kunne tørre sig selv. Samtidig har vi stor fokus på hygiejne, f.eks. håndvask efter toiletbesøg, før spisning og når vi kommer ind fra legepladsen/engen.</p> <p>Vi anvender ofte sanslege samt rim og remser med bevægelser.</p> <p>Vi går tur i nærmiljøet, skov, havnen, ruinterrænet ved Borgcenteret og i byen. Og vi bruger dagligt skolegården eller engen, hvor det enkelte barn lærer at bruge sin krop på en hensigtsmæssig måde, f.eks. gå, løbe, hoppe rulle, klatre, cykle, lege med bolde og lege gemmeleg og fangelege mv.</p>
--	---

til at bruge kroppen så den udfordres og barnet føler glæde ved at kunne mestre nye udfordringer (se, høre, gøre og røre).	
--	--

Pædagogiske mål for kommunikation og sprog

<u>Mål 1</u>	<u>Mål 2</u>
Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.	Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.
0-2 år <i>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</i>	0-2 år <i>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</i>
3-5 år Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre og i fællesskaber med andre børn og i samspil med det med det pædagogiske personale. Vi er som pædagogisk personale beviste om at vi rollemodeller for børnene og at det enkelte barn guides til at indgå i fællesskaber med andre børn. Vi er fokuserende på en "fast" dagsrytme, med struktur, genkendelighed og gentagelser. Vi har vores opmærksomhed på kommunikation med hvert enkelt barn i de små grupper.	3-5 år Vi arbejder med at skabe glæde og et positivt stemningsfyldt pædagogiske læringsmiljø, hvor alle børn oplever tryghed til at udvikle sig sprogligt i små trygge grupper. Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser og handlinger og er opmærksomme på børnenes kropssprog. Vi arbejder med forskellige sprogstimulerende aktiviteter i løbet af dagens tale f.eks. til samling hvor vi taler om hvem vi er kommet i dag, hvem der ikke er kommet, gennemgår dagens forløb, taler om hvilken dag og måned det er, om vejret og hvad børnene har på hjertet. Vi bruger dialogisk læsning, som er et vigtigt element i børnenes sproglige udvikling. Og vi arbejder med "Fri for Mobberi", hvor

<p>Vi arbejder bevist med at have gode relationer til alle børn så de oplever glæde og tryghed i fællesskabet med os (med udgangspunkt i ICDP/ de 8 samspilstemaer). Herved tør barnet bruge sit sprog og kan deltage aktivt i fællesskabet.</p> <p>Læringsmiljøet understøtter tilegnelsen af sprogforståelse, ordforråd, udtale sætningsdannelse og turtagning.</p> <p>F.eks. gennem samtaler, spørgsmål og italesættelse af sammenhænge og nye oplevelser.</p> <p>Legen er vigtig i tilegnelsen af sproget, og for at hjælpe det enkelte barn, deltager det pædagogiske personale efter behov i lege og rammesætter ligeledes lege, så alle børn sikres deltagelsesmuligheder, også de børn som ikke af sig selv, altid kan indgå i lege og samtaler. Vi understøtter således det enkelte barns kommunikative og sproglige udvikling.</p>	<p>vi sammen med børnene bl.a. taler om kropssprog og sætter ord på følelser og god social adfærd.</p> <p>i vores læringsmiljøer understøtter vi børnenes sproglige udvikling ved at hænge forskellige billeder, ugens dage, måneder og understøttende sange og symboler op, som visuelt understøtter det verbale sprog.</p> <p>Vi er opmærksomme på at være deltagende og legende for at støtte børnenes indbyrdes kommunikation og sproglige udvikling.</p>
<p>5-6 år</p> <p>Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i de nære relationer med barnets forældre og i fællesskaber med andre børn og i samspil med det pædagogiske personale.</p> <p>Vi/det pædagogiske personale er beviste om at være rollemodeller for børnene og at det enkelte barn guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.</p>	<p>5-6 år</p> <p>Børnenes vej til fællesskabet er i høj grad sproget.</p> <p>Vi arbejder i mindre gruppe, hvor vi har tætte relationer til alle børn, både når vi leger, synger, spiser, arbejder kreativt, går tur, laver dialogisk læsning osv.</p> <p>Vi søger dialog med det enkelte barn, spørger ind til det' barnet fortæller og udfordrer barnet til at uddybe og fortælle mere. Vi stiller åbne spørgsmål, så barnet skal reflektere over svaret og vi følger barnets initiativer. Vi bruger gentagelser. Vi synger de samme sange, vi siger de sammen rim og remser</p>

<p>Vi er fokuserede på en "fast" dagsrytme, med struktur, genkendelighed og gentagelser. Vi har vores opmærksomhed på kommunikation med hvert enkelt barn i de små grupper.</p> <p>Vi arbejder bevidst med at have gode relationer til alle børn, så de oplever glæde og tryghed i fællesskabet med os (med udgangspunkt i ICDP/ de 8 samspilstemaer). Herved tør barnet bruge sit sprog og deltage aktivt i fællesskabet.</p> <p>Vi har mindre sproggrupper, til de børn som er udfordret sprogligt, også tosproget børn deltager i grupperne. Børnene bliver tilbudt intensiv sprogstimulering i mindre grupper med fokus på dialog, turtagning, ordforråd, sprogforståelse, begrebsforståelse og sætningsdannelse mv.</p> <p>Læringsmiljøet understøtter således tilegnelsen af sprogforståelse, ordforråd, udtale, sætningsdannelse og turtagning.</p> <p>F.eks. gennem samtaler, spørgsmål og italesættelse af sammenhænge og nye oplevelser.</p> <p>Legen er vigtig i tilegnelsen af sproget, og for at hjælpe det enkelte barn, deltager det pædagogiske personale efter behov i lege og rammesætter ligeledes lege så alle børn sikres deltagelsesmuligheder, også de børn som ikke af sig selv, altid kan indgå i lege og samtaler. Vi understøtter således det enkelte</p>	<p>og læser et lille udvalg af de samme bøger, i perioder. Det medvirker til at børnene kan synge med på sangene og snakke med om bøgerne, samt rim og remserne. Dette giver større tryghed til selv at byde ind sprogligt og føle medejerskab, når sangene og aktiviteterne bliver genkendt.</p> <p>Vi har højtlesning ved madpakke spisning og ved eftermiddagsmad/frugt.</p> <p>Vi holder samling i de små grupper, hvor vi taler om navne og efternavne, adresser, ugedage, måneder, årstider, tæller børn og har forskellige lege med tal/mængder, bogstaver, lyde og rim og remser.</p> <p>I alle relationelle sammenhænge arbejder vi med turtagning, og vi tilstræber at sikre det enkelte barn tid til at det kan udtrykke sig i fællesskaberne.</p> <p>Vi sørger for at det enkelte barn, oplever at blive lyttet til og barnet får lov til at fortælle hvad der er vigtigt for lige netop det barn, lige netop nu.</p> <p>Det enkelte barn lærer at sætte ord på sine oplevelser og udtrykke sig i børnefællesskaberne, og det styrker barnets hukommelse og glæde ved at kunne kommunikere.</p>
--	---

barns kommunikative og sproglige udvikling.	
---	--

Pædagogiske mål for social udvikling

<u>Mål 1</u>	<u>Mål 2</u>
<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.</p>	<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.</p>
<p>0-2 år</p> <p><i>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</i></p>	<p>0-2 år</p> <p><i>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</i></p>
<p>3-5 år</p> <p>Vi arbejder som pædagogisk personale med at understøtte det enkelte barns udvikling af empati og sociale kompetencer, ved at skabe et læringsmiljø, der er båret af demokratiske dannelses processer. Herved lærer det enkelte barn om egne og andres følelser og udvikler kompetencer i samspillet med andre.</p> <p>I den demokratiske dannelse arbejder vi grundlæggende med børneinitierede fællesskaber.</p> <p>Vi guider og vejleder det enkelte barn, ved at gå foran; Rammesætte lege og træne legestrategier, ved at deltage i lege,</p>	<p>3-5 år</p> <p>Vi er som pædagogisk personale bevidste om at skabe deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne for <u>alle børn</u>.</p> <p>Vi er særlig bevidst om at støtte og guide børn i udsatte positioner for deltagelse i børnefællesskaberne, både i de børneinitierede og vokseninitierede lege og aktiviteter.</p> <p>Vi er som pædagogisk personale ansvarlig for at skabe et læringsmiljø hvor børn gennem samspil i deres leg og deltagelse i aktiviteter, lærer hensigtsmæssig social adfærd, f.eks. turtagning, at lytte til andres ideer og selv bidrage med egne ideer, forhandle, indgå kompromisser og at løse konflikter.</p> <p>Vi voksne er rollemodeller og skaber omsorgsfulde</p>

<p>instruere i ny legemateriale og lære fra sig.</p> <p>Ved at være ved siden af; observere og assistere løbende, ved at guide, give ideer, remedier og mægle.</p> <p>Ved at være bagved; observere på afstand og gribe ind hvis der opstår konflikter der kræver vores bistand.</p> <p>Vi har fokus på børnenes ressourcer og benytter det, de er gode til, til at støtte dem i deres videre udvikling.</p> <p>Vi arbejder i mindre grupper, hvor der skabes plads til det enkelte barn. På den måde skabes der tætte og støttende relationer mellem børn og voksne og børnene imellem.</p> <p>Vi begynder med at lege små enkle regellege, hvor alle børn øver sig i at følge aftalte fællesregler, og vi vil som voksne hjælpe det enkelte barn med at forstå reglerne og guide barnet/børnene undervejs hvis/når det bliver for svært.</p> <p>Vi lærer som pædagogisk personale, det enkelte barn at det er okay at have en bedsteven, men vi støtter barnet i også at danne gode relationer til andre. På den måde sikrer vi, at de enkelte børn som måske ikke har en bedsteven, kan opnå venskaber og betydningsfulde relationer.</p> <p>F.eks. ved at lade to børn som ikke nødvendigvis er venner, lege et sted hvor de andre børn ikke kan forstyrre deres leg.</p>	<p>og trygge rammer og bruger anerkendende kommunikation (ICDP.)</p> <p>Vi arbejder i mindre grupper, hvor der skabes mulighed for at børnene kan lære at vente på tur og lytte til hinanden.</p> <p>Vi arbejder med at udvikle børnenes empati, bl.a. gennem materialer og pædagogiske redskaber som indgår i "Fri for Mobberi".</p> <p>Vi understøtter børnenes deltagelse i lege og fællesskaber ved at veksle mellem at gå foran, ved siden af, og bagved børnene.</p>
---	--

<p>Og vi har fokus på at den "frie-leg", inde og ude, ikke nødvendigvis sikre adgangsmulighed for alle børn, da den kan være meget udfordrende for børn i udsatte positioner. Vi støtter derfor i særlig grad disse børn til at indgå og bidrage positivt i leg og samspil med de øvrige børn.</p>	
<p>5-6 år</p> <p>Vi/det pædagogiske personale arbejder med at understøtte det enkelte barns udvikling af empati og sociale kompetencer, ved at skabe et læringsmiljø, der er båret af demokratiske dannelses processer. Herved lærer det enkelte barn om egne og andres følelser og udvikler kompetencer i samspillet med andre.</p> <p>I den demokratiske dannelse arbejder vi grundlæggende med børneinitierede fællesskaber.</p> <p>Vi guider og vejleder det enkelte barn, ved at gå foran; Rammesætte lege og træne legestrategier, ved at deltage i lege, instruere i nye legemateriale og lære fra sig.</p> <p>Ved at være ved siden af; observere og assistere løbende, ved at guide, give ideer, remedier og mægle.</p> <p>Ved at være bagved; observere på afstand og gribe ind hvis der opstår konflikter der kræver vores bistand.</p> <p>Vi har fokus på børnenes ressourcer og benytter det, de er gode til, til at støtte dem</p>	<p>5-6 år</p> <p>Vi/det pædagogiske personale guider det enkelte barn og børnefællesskaberne i legen og i evt. opståede konflikter. Vi guider børnene til hvordan de selv kan løse de opståede konflikter.</p> <p>Vi opfordrer- og guider børnene til at hjælpe hinanden i forskellige situationer, f.eks. i garderoben.</p> <p>Vi anerkender og italesætter deres følelser og guider dem til at håndtere følelserne hensigtsmæssigt og giver efter behov, alternative handlemuligheder.</p> <p>Vi lader børnene være medbestemmende indenfor nogle rammer, hvor de kan håndtere beslutningerne. Dette gør at barnet/børnene oplever sig set og hørt, som værdifulde medspillere i børnefællesskaberne.</p> <p>F.eks. "Jeg kan se at du blev rigtig vred og at du slog ham. Næste gang kan du prøve at bruge stoptegnet". Stoptegnets betydning italesættes løbende i forbindelse med samlingerne og når vi arbejder med "Fri for mobberi". Den konkrete dialog med barnet, tages når barnet/børnene er faldet følelsesmæssigt til ro igen.</p> <p>Vi/det pædagogiske personale benytter ICDP og de 8</p>

<p>i deres videre udvikling.</p> <p>Vi arbejder i mindre grupper, hvor der skabes plads til det enkelte barn. På den måde skabes der tætte og støttende relationer mellem børn og voksne og børnene imellem.</p> <p>Vi arbejder med følelser gennem ”Fri for Mobberi” og dialogisk læsning. Vi taler om hvordan barnet konkret kan agere og handle hvis det selv er ked af det, vred osv. Eller hvordan barnet kan agere hvis det f.eks. oplever et andet barn, er ked af det eller genert.</p> <p>Vi leger regellege, hvor alle skal følge de aftalte fællesregler, og vi er som voksne klar til at hjælpe og guide det enkelte barn hvis/når det bliver for svært.</p> <p>Vi/det pædagogiske personale lærer det enkelte barn at det er okay at have en bedsteven, men vi støtter barnet i også at danne gode relationer til andre. På den måde sikrer vi, at de enkelte børn som måske ikke har en bedsteven, kan opnå venskaber og betydningsfulde relationer.</p> <p>F.eks. ved at lade to børn som ikke nødvendigvis er venner, lege et sted hvor de andre børn ikke kan forstyrre deres leg.</p> <p>Det kan også ske ved at give en lille gruppe børn nogle særlige oplevelser som kan styrke deres relationer, her tænkes også på børn i udsatte positioner.</p> <p>Vi har fokus på legepladsen/engen og den</p>	<p>samspilstemaer i hverdagen og i alt vi fortager os.</p>
--	--

<p>”frie-leg” der foregår der, da den kan være meget udfordrende for børn i udsatte positioner, og vi støtter derfor i særlig grad disse børn til at indgå og bidrage positivt i leg og samspil med de øvrige børn.</p>	
---	--

Pædagogiske mål for alsidig personlig udvikling

<p>Mål 1</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.</p>	<p>Mål 2</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.</p>
<p>0-2 år</p> <p>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</p>	<p>0-2 år</p> <p>Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</p>
<p>3-5 år</p> <p>Børnenes personlige udvikling sker i tæt samspil med den sociale udvikling som sker i aktivt samspil og relationerne til de andre børn og voksne omkring dem.</p> <p>Vi arbejder med ICDP og viser forståelse for barnets følelser og hjælper med at opbygge gode strategier for at håndtere dem-</p>	<p>3-5 år</p> <p>Vores Læringsmiljø balancerer mellem rolige/lav arousal aktiviteter og aktiviteter med mere gang i/med et højt arousal niveau.</p> <p>Læringsmiljøet er præget af aktiviteter der er tilrettelagt ud fra et børneperspektiv, og så de stimulerer barnets nysgerrighed og tager udgangspunkt i det enkelte barns trivsel og</p>

<p>samtidigt opbygger barnet selvtillid, selvforståelse og selvværd.</p> <p>Ved anerkendelse af det enkelte barn, og dets baggrund, møder vi barnet og dets familie der hvor de er, og med udgangspunkt i dets/deres forudsætninger, skaber vi et godt tillidsforhold, som igen skaber tryghed og tillid, hvilket er en forudsætning for den personlige trivsel, læring og udvikling. (nærmeste zone for udvikling).</p> <p>Gennem vores anerkendelse af alle børn og deres forskelligheder, går vi foran som gode rollemodeller og er med til at skabe en kultur mellem børn og forældre, hvor forskelligheder accepteres og ses som en spændende ressource i forhold til børnenes alsidige personlig- og sociale, læring og udvikling.</p>	<p>udvikling såvel personligt som i fællesskabet.</p> <p>Gennem samspil, relationer og tryk tilknytning udvikler barnets livsduelighed- relation til sig selv, andre og sin omverden.</p> <p>Vi er som pædagogisk personale beviste om, at når vi arbejder med børnenes læring om sig selv og udvikling af selvforståelse, skal vi sikre deltagelse i sunde børnefællesskaber og læringsprocesser der bygger på demokratiske værdier, så som medbestemmelse og med indflydelse på egne forhold.</p> <p>Vi organiserer det pædagogiske læringsmiljø således at der er et rum til fordybelse og tilbyder udfordringer der matcher børnenes kompetencer, sætter tydelige rammer for aktiviteten og begrænser afbrydelser af leg og aktiviteter.</p> <p>Vi er nærværende og engagerede rollemodeller, følger barnets spor og er sensitive og besvarer børnenes behov og initiativer.</p>
<p>5-6 år</p> <p>Vi/det pædagogiske personale tilrettelægger aktiviteter, så det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse understøttes og tilgodeses.</p> <p>Vi skal give mulighed for at børnene udvikler selvtillid, selvværd og respekt for sig selv og hinanden.</p> <p>Læringsmiljøet er præget af aktiviteter der er tilrettelagt ud fra et børneperspektiv, så det stimulerer barnets nysgerrighed og</p>	<p>5-6 år</p> <p>Vi/det pædagogiske personale skaber gennem en genkendelig og fast struktur, og dagsrytme en hverdag, hvor barnet finder "Roen", overskuddet og modet til at udforske omverdenen og sig selv i forhold til denne.</p> <p>Ved at barnet får mulighed for at prøve tingene af i små og trykke rammer, udvikler barnet tillid til egne handlekompetencer og mod til at prøve nye ting/handlinger.</p> <p>F.eks. hvis vi/det pædagogiske personale oplever at der er et barn, der af en eller anden grund ikke</p>

<p>tager udgangspunkt i det enkelte barns trivsel og udvikling, såvel personligt som i fællesskabet.</p> <p>Ved anerkendelse af det enkelte barn, og dets baggrund, møder vi barnet og dets familie der hvor de er, og med udgangspunkt i dets/deres forudsætninger, skaber vi et godt tillidsforhold, som igen skaber tryghed og tillid, hvilket er en forudsætning for den personlige trivsel, læring og udvikling. (nærmeste zone for udvikling).</p> <p>Gennem vores anerkendelse af alle børn og deres forskelligheder, går vi foran som gode rollemodeller og er med til at skabe en kultur mellem børn og forældre, hvor forskelligheder accepteres og ses som en spændende ressource i forhold til børnenes alsidige personlig- og sociale, læring og udvikling.</p>	<p>har modet til aktivt at deltage i forskellige lærings situationer, tager vi barnet ud i mindre grupper, hvor barnet er i mere trygge rammer, bl.a. med en tættere voksen kontakt, kan få mulighed for at prøve sig selv af, og dermed opnår øget selvtillid, til at "turde" deltage i den større grupper. Dette vil ligeledes medvirke til at øge barnets følelse af selvværd.</p> <p>Vi skaber plads og rum til at barnet/børnene kan få lov til at se aktiviteterne lidt an, inden de møder en forventning om aktiv deltagelse.</p> <p>Når et barn oplever medbestemmelse indenfor rammer det kan overskue, højnes barnets engagement i fællesskabet og aktiviteterne, og samtidig følger vi barnets spor og kan justere projekterne efter dette. På den måde oplever barnet succes, som medvirker til at udvikle barnets/børnenes gå-på-mod, lyst til aktiv deltagelse og livsduelighed.</p> <p>Gennem projektforløb: " Mig og min familie og min omverden", lærer børnene om dem selv, de andre børn, samt deres omgivelser. I den forbindelse taler vi om hvor og hvordan de forskellige børn bor, og hvordan deres familiemønstre ser ud.</p> <p>På den måde oplever børnene, at der er forskellige måder man kan leve på.</p> <p>Hvert barn og børnegruppen har sin egen primærpædagog, som de er trygge ved og som kender børnegruppen- og det enkelte barn og dets forudsætninger rigtig godt.</p>
--	--

	Vi er som pædagogisk personale opmærksomme på, at alle børn har tilknytning til en eller meget gerne flere voksne og børn, til dette formål anvender vi relation-cirklen.
--	---

Pædagogiske mål for kultur æstetik og fællesskab

<u>Mål 1</u>	<u>Mål 2</u>
<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.</p>	<p>Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.</p>
<p>0-2 år Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</p>	<p>0-2 år Læs om småbørnsteamet tanker om- og udmøntning af dette læringsmål, i småbørnsteamet lære plan for arbejdet i småbørnsafdelingen.</p>
<p>3-5 år</p> <p>Kultur er bl.a. en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børnenes sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig igennem deltagelse i hverdagslivet.</p> <p>Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børnene møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange</p>	<p>3-5 år</p> <p>Vi skaber en fællesskabskultur, hvor voksne og børn taler ordentligt og respektfuldt til hinanden og hjælper hinanden når der er brug for det- vi inviterer alle ind i et fællesskab og arbejder med smileys i vores forskellige læringsrum.</p> <p>Vi skal støtte børnene i deres kreative udfoldelser og deres egen måde at opleve omverden på.</p>

<p>forskellige måder, og herigennem skabe grundlaget for en bred og nuanceret forståelse af deres omverden.</p> <p>I vores læringsmiljø vil det enkelte barn blive præsenteret for forskellige traditioner; F.eks. Jul, fastelavn, påske og halloween, og bl.a. herigennem for årets rytme. Vi arbejder ligeledes med traditioner når vi fejrer fødselsdage.</p> <p>Vi vil ligeledes være nysgerrige på, at få kendskab til de børn som har andre kulturelle rødder og deres traditioner og værdier, og introducere og fejre nogle af disse højtider som f.eks. Eid festen som er en muslimsk højtid. Vi vil inddrage forældrene og sparre med dem omkring deres kultur og traditioner.</p> <p>Vores pædagogiske læringsmiljø skal understøtte skabende virksomhed og æstetik der både giver mulighed for indtryk og udtryk.</p> <p>Det enkelte barn vil opleve forskellige kunstarter f.eks. maleri, musik, sang, litteratur, film og teater.</p> <p>Æstetiske oplevelser (indtryk) giver barnet mulighed for at spejle sig i- og fortolke egne og andres livserfaringer, tanker og drømme.</p> <p>”Udtryk” indeholder barnets egne skabende og eksperimenterende praksis. Den er båret af lyst, kreativitet, improvisation og aktiv deltagelse.</p>	<p>Vi bruger vores kulturelle oplevelsestilbud fra nærmiljøerne til at give nye barnet/børnene indtryk, f.eks. ved at besøge Farmorhuset, Gåsetårnet og biblioteket.</p> <p>Barnet lærer om sig selv og nye positioner og roller i samspil med andre, derfor giver vi barnet mulighed for både at modtage indtryk og udtrykke sig gennem forskellige æstetiske oplevelser- teater, sansning, sang sanglege, historier (dialogisk læsning.)</p> <p>De voksne iværksætter kreative aktiviteter, hvor igennem de kan lære børnene nye teknikker og arbejdsformer, og understøtte børnenes egne læring. F.eks. bygge et slot, en by eller andet af genbrugsmaterialer.</p> <p>Vi tager Ansvar for stemningerne gennem nærvær, anerkendelse og entusiasme.</p>
---	---

<p>Ligesom nysgerrighed, sansning, leg og fantasi indgår i den æstetiske læringsproces, som forankrer ny viden og ny læring.</p>	
<p>5-6 år</p> <p>Kultur er bl.a. en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børnenes sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig igennem deltagelse i hverdagslivet.</p> <p>Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børnene møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder, og herigennem skabe grundlaget for en bred og nuanceret forståelse af deres omverden.</p> <p>I vores læringsmiljø vil det enkelte barn blive præsenteret for forskellige traditioner; F.eks. Jul, fastelavn, påske og halloween, og bl.a. herigennem for årets rytme. Vi arbejder også med traditioner når vi fejrer fødselsdage.</p> <p>Vi vil ligeledes være nysgerrige på, at få kendskab til de børn som har andre kulturelle rødder og deres traditioner og værdier, og introducere og fejre nogle af disse højtider som f.eks. Eid festen som er en muslimsk højtid. Vi vil inddrage forældrene og sparre med dem omkring deres kultur og traditioner.</p> <p>Vores pædagogiske læringsmiljø skal understøtte skabende virksomhed og æstetik der er både giver mulighed for</p>	<p>5-6 år</p> <p>I relation til de 5-6 årige børn arbejder vi bl.a. med et projekt med/om riddere og at vi bor i "Kongens by" med Borgcenteret og Gåsetårnet.</p> <p>Vi deltager i events med Ridder John, hvor vi i mindre grupper har fået viden om riddere, prøvet ægte ridderudstyr og kæmpet rigtigt med en ægte ridder.</p> <p>Vi tegner våbenskjold og vi tegner Gåsetårnet når vi står foran det. Ligesom børnene løbende opfordres til at tegne andet, de er blevet inspireret til gennem de indtryk de får i projektføreløbet.</p> <p>Vi benytter biblioteket til at låne bøger til f.eks. daglig dialogisk læsning, opslagsbøger, bøger børnene finder spændende, ligesom vi vil benytte os af bibliotekets andre forskellige kulturelle tilbud, såsom film og teater mv.</p> <p>Vi arbejder periodevis med forskellige eventyr, såsom "Prinsessen på ærten" eller "Den grimme ælling" mv.</p> <p>Vi arbejder projektorienteret om emnet: "Mig og min familie og min omverden", hvor børnene lærer mere om sig selv, sin familie og deres kammerater og deres familier og dermed kulturelle ligheder og forskelle.</p>

<p>indtryk og udtryk.</p> <p>Det enkelte barn vil opleve forskellige kunstarter f.eks. maleri, musik, sang, litteratur, film og teater.</p> <p>Æstetiske oplevelser (indtryk) giver barnet mulighed for at spejle sig i- og fortolke egne og andres livserfaringer, tanker og drømme.</p> <p>”Udtryk” indeholder barnets egne skabende og eksperimenterende praksis. Den er båret af lyst, kreativitet, improvisation og aktiv deltagelse.</p> <p>Ligesom nysgerrighed, sansning, leg og fantasi indgår i den æstetiske læringsproces, som forankrer ny viden og ny læring.</p>	<p>Vi deltager i forskellige kulturelle events, f.eks. på biblioteket og i forbindelse med Vordingborg festuge mv.</p>
---	--